

Jaké jsou základní podmínky pro ceny tepelné energie?

V souladu s § 17 odst. 11 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále „EZ“), je stanoveno, že regulace cen tepelné energie probíhá formou věcného usměrňování cen. Konkrétně Energetický regulační úřad (dále „ERÚ“) postupuje podle § 6 odst. 1 písm. c) zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů (dále „ZoC“), podle něhož věcné usměrňování cen spočívá ve stanovení podmínek cenovými orgány pro sjednání cen mezi dodavatelem a odběratelem tepelné energie, přičemž těmito podmínkami se rozumí mj. závazný postup při kalkulaci ceny, včetně zahrnování přiměřeného zisku do ceny. Z uvedeného ustanovení EZ vyplývá, že v oblasti cen tepelné energie není ERÚ příslušný k jiné formě regulace cen než věcného usměrňování (např. nemůže stanovit úřední ceny tepelné energie podle § 5 ZoC).

Do ceny tepelné energie lze zahrnout pouze ekonomicky oprávněné náklady, přiměřený zisk a daň z přidané hodnoty (dále „DPH“), když některé nákladové položky a přiměřený zisk, které lze zahrnout do kalkulace ceny, jsou vymezeny dále v cenovém rozhodnutí ERÚ č. 4/2021 ze dne 16. září 2021, cenám tepelné energie (dále jen „CR“). Formulace „v kalendářním roce“ znamená, že se musí jednat o náklady související s výrobou nebo rozvodem tepelné energie, které byly dodavatelem tepelné energie buď přímo vynaloženy v daném kalendářním roce, nebo s činností výroby tepelné energie nebo rozvodu tepelné energie v kalendářním roce přímo souvisí, i kdyby byly vynaloženy např. po skončení kalendářního roku. Takovým nákladem může být např. náklad na nákup emisních povolenek, které dodavatel musí vyřadit do konce dubna následujícího roku v množství, které odpovídá vykázaným a ověřeným emisím skleníkových plynů za předcházející kalendářní rok, nebo náklad spojený s nájemným za teplárenské zařízení za daný kalendářní rok, který však může být v souladu se smluvními podmínkami fakturován před zahájením, či po ukončení daného kalendářního roku.

Podle § 19a odst. 4 EZ se věcné usměrňování ceny tepelné energie nevztahuje na stanovení ceny nižší, než je limitní cena stanovená ERÚ. ERÚ limitní cenu stanovuje v bodě (1.2) CR, a to ve výši 155,61 Kč/GJ bez DPH. Dochází tak k určitému navýšení limitní ceny oproti dosavadní výši stanovené cenovým rozhodnutím ERÚ č. 6/2020 ze dne 29. září 2020, k cenám tepelné energie (152,86 Kč/GJ bez DPH).

V případě, že dodavatel uplatňuje cenu tepelné energie maximálně ve výši 155,61 Kč/GJ bez DPH, nejedná se o regulovanou cenu tepelné energie a nevztahuje se na ni cenové rozhodnutí. Dodavatel tepelné energie by tak ani nebyl povinen nižší než limitní cenu kalkulovat ani kalkulace cen uchovávat podle § 11 ZoC po stanovenou dobu tří let po skončení platnosti ceny. Pokud by však dodavatel např. uplatňoval v průběhu roku předběžnou cenu tepelné energie nižší, než je limitní cena, avšak výslednou cenu by chtěl uplatnit vyšší, než je limitní cena, tak již by se u výsledné ceny jednalo o cenu regulovanou podle cenového rozhodnutí, a taková cena by musela být kalkulována a uplatňována v souladu s podmínkami věcného usměrňování cen.

Je však třeba doplnit, že dodávka za cenu tepelné energie nižší, než je limitní cena tepla, neznamená, že by se ZoC na takovou činnost vůbec nevztahoval. ZoC upravuje nejenom formy a podmínky uplatnění cenové regulace, ale také pravidla pro sjednávání cen. I na dodavatele požadujícího po odběratelích sjednání ceny tepelné energie pod limitní cenou se vztahuje § 2 odst. 3 ZoC, podle kterého nesmí ani prodávající ani kupující zneužít svého výhodnějšího hospodářského postavení k tomu, aby získal nepřiměřený majetkový prospěch. Výhodnější hospodářské postavení má prodávající nebo kupující, který sjednává ceny na trhu, aniž by při tom byl vystaven podstatné cenové soutěži.